

"M'assec davant teu, com fan els nens / al sol del migdia, ben tremolosa / sota felices parpelles de joia / muda però desbordant" **Elizabeth Barrett**

ESTILS

El periple d'un protestant català

Les iniciatives de Josep Monells marquen la història del protestantisme català de la segona meitat del segle XX. Ara publica el seu primer llibre, *Jacob contra l'àngel*, amb pròleg de Sam Abrams, el qual escriu: "L'autor ha demostrat amb escreix que la fe i la creença són eines indispensables de cara a una vida plena".

Catalunya aconfessional o laica?

La Fundació Claret organitza el simposi "Catalunya aconfessional o laica? La regulació jurídica del fet religiós i les diverses confessions", amb la presència d'especialistes i parlamentaris. Aquest dissabte 30, de 9:15h a 13:45h, a la Llibreria Claret (Roger de Llúria 5, Barcelona). Programa a fundacioclaret.org

Opinió

GETTY

Trobada o separació?

HASHIM I. CABRERA

ARTISTA, IMAM I ESPECIALISTA EN ISLAM ANDALUSÍ

Estem envoltats de por, mirades de reüll i paraules precipitades, quan el que necessitem és una mirada sostinguda i oberta i un diàleg serè. Necessitem construir ambdues coses perquè ningú ho farà per nosaltres. La mirada es construeix sempre des de l'interior, des de la decisió de conèixer a l'altre, de comprendre'l. El diàleg també es fa des de dins, des d'un cor obert a les paraules de l'altre, als seus signes, tractant de trobar el seu sentit, trobant-hi les nostres pròpies paraules, les que ens fan sobirans. I si és l'ésser humà el que està en perill d'extinció, si som només nosaltres els que estem desapareixent, també només nosaltres podem adonar-nos-en i tractar de posar-hi remei.

La sinceritat i el coneixement de les nostres intencions més profundes són les millors eines per aconseguir-ho, perquè suscitin la compassió, un sentiment que, en lloc de ser de commiseració o de pena per l'altre, no és ni més ni menys que compartir el pathos, la passió, el destí i les circumstàncies de l'altre. Tenir compassió és empatitzar amb el que pensem diferent, vibrar-hi, descobrir la irrealitat dels vels que ens separen i compartir una identitat, una igualtat de les nostres natures, buides, davant allò real. Sentir compassió no és una altra cosa que obrir-nos, universalitzar-nos, connectar-nos amb tota la creació sense excepció. Sense compassió no hi ha diversitat ni diferència, sinó tan sols una raó espantada que es nega a pensar.

Estem abocats a triar entre convivència o exclusió, entre la trobada i la separació. Per això ara, els qui estimem la vida, els qui no renunciem al que hi ha en ella de bé, parlem de la necessitat de diàleg i informació com a eina fundacional, com a fonament d'aquesta societat global, diversa i multicultural que s'obre pas entre nosaltres.

Acostament
Tenir compassió és empatitzar amb el que pensem diferent, vibrar-hi, descobrir la irrealitat dels vels que ens separen i compartir una identitat, una igualtat de les nostres natures,

JORDI PIGEM: Una visió postmaterialista de la vida

El filòsof publica un llibre on vincula les ciències de la ment amb la nova biologia

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Sobreviure o viure? Quina és la diferència? Podríem dir que la noció de sobreviure és una construcció mental, una idea, que podem superposar al fet, directe, de viure. Sobreviure implica que no n'hi ha prou amb viure, que cal competència, lluita, desconfiança... En definitiva, tots els afegits que ens allunyen de viure. Amb la idea de sobreviure, enaltim el "sobre" i ens oblidem del "viure". Amb les ulleres de la supervivència observem una realitat cruel i violenta, descoratjadora de confiar-hi, sospitosa, on tota finalitat ha de ser palpable o, del contrari, deixarem de sobreviure. Però, si el pols està entre sobreviure o extingir-se, on queda el viure?

"¿Des d'on es veu la lluita per la supervivència com la característica essencial de la natura?" es pregunta el filòsof de la ciència i escriptor barceloní Jordi Pigem, que respon: "Des de l'ego que se sent aïllat, enfrontat a la vida. Perquè qualsevol forma de vida no busca la simple supervivència, sinó la plenitud de la vivència".

Intel·ligència vital

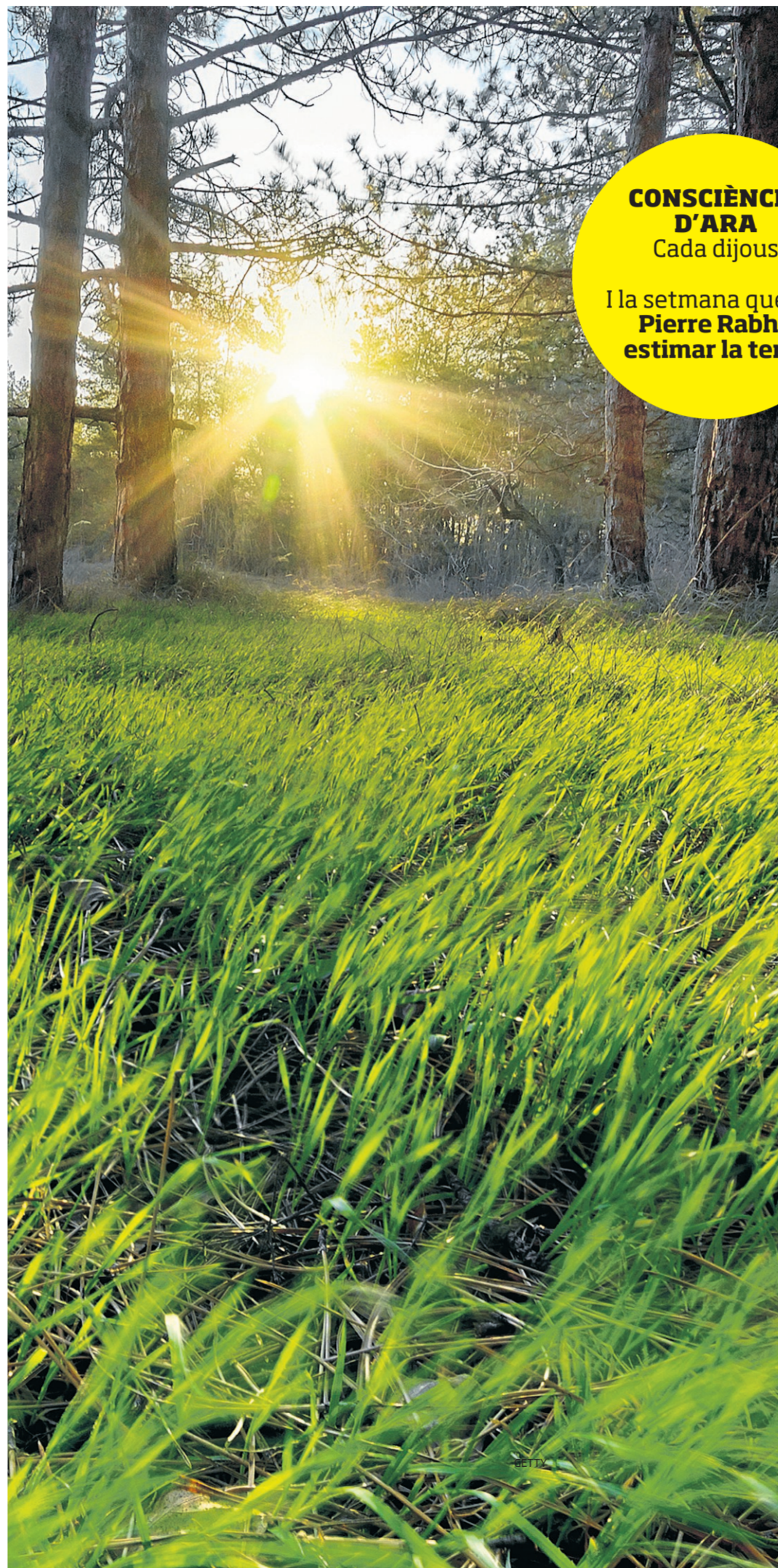
Aquesta plenitud, que es deslliga del sobreviure per aprofundir en l'art de viure, és la característica essencial de tots els éssers i és el que ha volgut recordar Pigem en el seu darrer llibre, titulat gràficament *Intel·ligència vital* (Kairós). "Està emergint una nova forma d'entendre la vida que de vegades s'anomena postdarwinista o postgenòmica, perquè recull el que hem après de Darwin i del genoma, però ho integra en un context molt més ampli i més ple de sentit", explica l'autor. "¿Podem seguir reprimint l'evidència del fet que en altres espècies hi ha capacitat de percebre i de sentir, és a dir, experiència, és a dir, inte-

rioritat? ¿Podem parlar de consciència?", es pregunta de forma retòrica Pigem, que aporta com a resposta la conclusió de la 'Declaració de Cambridge sobre la Consciència' (feta el juliol 2012 per un grup internacional de neurocientífics reunits a la Universitat de Cambridge): "El pes de l'evidència indica que els humans no som els únics de tenir els substrats neurològics dels quals emergeix la consciència".

Acostumats a creure en la supervivència i en un ésser humà superior a la resta, s'imposa un retorn a l'humilitat i l'atenció de viure, i la ciència així sembla entendre-ho: "Els bacteris i altres organismes unicel·lulars no són criatures simples -cap organisme ho és-. Entre la seva capacitat cognitiva i la nostra hi ha més continuïtat que discontinuïtat" explica Pigem en aquest llibre àgil i de caràcter divulgatiu. I segueix: "Cada vegada es publiquen més estudis que atribueixen als bacteris habilitats cognitives, conducta intencionada, comunicació lingüística, memòria col·lectiva, auto-organització cooperativa i intel·ligència social. Vam voler construir un món a imatge i semblança del mecànic, l'abstracte i l'inert. Vam creure que la tecnologia ens portaria al paradís i que el model del veritable coneixement són les bases de dades. Però la realitat no es pot digitalitzar perquè no està feta d'objectes aïllats, sinó de relacions, i és molt més complexa, dinàmica i impredecible de que els mites contemporanis ens volien fer creure", ens diu el filòsof.

La vida no és mecànica

Entre aquests mites, per exemple, trobem el de la intel·ligència artificial, que sorgeix d'una visió mecanicista i gairebé automàtica del món, on el culte tecnològic ha trencat amb aquesta intel·ligència primordial i és la causa de seriosos greuges en l'equilibri mediambiental. "La cultura contemporània associa la intel·ligència més amb la tecnologia

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous

I la setmana que ve:
Pierre Rabhi:
estimar la terra

que amb la vida -afirma Jordi Pigem-. Ignorem la intel·ligència que batega en tot el que és viu i en canvi tenim tot d'utopies relacionades amb l'anomenada intel·ligència artificial -que mai no és veritable intel·ligència, sinó simple capacitat mecànica d'aplicar regles de manera rígida i cega. És paradoxal que atribuïm 'intel·ligència' a alguns robots domèstics, com les anomenades aspiradores intel·ligents (que a partir d'uns simples sensors segueixen unes poques regles fixes), mentre ens resistim a reconèixer la intel·ligència de tota mena de formes de vida. La mal anomenada intel·ligència artificial no pot anar més enllà de calcular dades i aplicar regles. En canvi, tota forma de vida té consciència del seu món i és capaç de respondre-hi creativament. Fins i tot en el nivell de la cèl·lula hi ha una intel·ligència que mai no trobarem en les màquines. ¿Quin enfosquiment del seny ha fet que un ordinador o una aspiradora ens semblin més intel·ligents que una formiga o un bri d'herba?", conclou Pigem, que apunta: "Tot i que el darwinisme (i, especialment, el neodarwinisme) té molt de newtonià, només ens apropem a comprendre la vida i l'evolució en la mesura que deixem enrere les lleis mecàniques a l'estil de Newton. De fet, dos segles després de Kant, després d'haver dedicat algunes de les ments més brillants de la humanitat a intentar explicar la vida a partir de la física i la química, no seria honest afirmar que podem realment explicar l'auto-organització d'un bri d'herba. Ni tan sols sabem, com reconeix l'expert en complexitat Stuart Kauffman, que fa que les cèl·lules estiguin vives".

Aquesta substitució de la noció de supervivència pel gaudi de la vivència ens porta també a la reverència i la gratitud d'una vida conscient, que batega en xarxa i de la qual nosaltres en formem part. Seguint al filòsof i precursor de l'ecologia profunda Arne Naess, Pigem ens recorda que "Com més ens autorealitzem més ens identifiquem amb els altres. I com més ens autorealitzem, més la nostra autorealització va lligada a l'autorealització dels altres" i, per tant, propiciar i protegir tota autorealització forma part d'aquest camí cap a l'equilibri vital, matriu que ens depassa i ens sustenta. "Com es coordinen els bilions de cèl·lules de l'organisme a cada instant? Qui és l'interpret?" es pregunta, tot astorat davant l'evidència. "No pot ser altre -ens proposa Jordi Pigem- que la intel·ligència del conjunt de l'organisme: una intel·ligència inconscient, la intel·ligència vital, que desborda la nostra comprensió".

6 PLANS PER AL CAP DE SETMANA

Títol de dos línies de text

285 cc Text basics primer paragraf Quisque convallis nisl in justo rhoncus vitae laoreet magna semper. Quisque interdum tempor viverra. Quisque ultrices augue vitae leo

Títol de dos línies de text

285 cc Text basics primer paragraf Quisque convallis nisl in justo rhoncus vitae laoreet magna semper. Quisque interdum tempor viverra. Quisque ultrices augue vitae leo

Títol de dos línies de text

285 cc Text basics primer paragraf Quisque convallis nisl in justo rhoncus vitae laoreet magna semper. Quisque interdum tempor viverra. Quisque ultrices augue vitae leo

Títol de dos línies de text

285 cc Text basics primer paragraf Quisque convallis nisl in justo rhoncus vitae laoreet magna semper. Quisque interdum tempor viverra. Quisque ultrices augue vitae leo

Títol de dos línies de text

285 cc Text basics primer paragraf Quisque convallis nisl in justo rhoncus vitae laoreet magna semper. Quisque interdum tempor viverra. Quisque ultrices augue vitae leo

Títol de dos línies de text

285 cc Text basics primer paragraf Quisque convallis nisl in justo rhoncus vitae laoreet magna semper. Quisque interdum tempor viverra. Quisque ultrices augue vitae leo